

Горгани
природний заповідник

ВІСНИК ЗАПОВІДНИКА

Жовтень

2022

НАУКОВО-ДОСЛІДНА
РОБОТА

РОБОТА СЛУЖБИ
ДЕРЖАВНОЇ
ОХОРОНИ

ЕКОЛОГО-ОСВІТНЯ
РОБОТА

ПРИРОДНИЙ ЗАПОВІДНИК

ГОРГАНИ

у випуску:

Науково-дослідна робота

- Дослідження мікобіоти урочища Джурджі стор. 3
- Дослідження грибів роду *Xylaria* стор. 4
- Всеукраїнські наукові Таліївські читання стор. 5
- Семінар "Правові аспекти діяльності об'єктів природно-заповідного фонду України на прикладі природного заповідника "Горгани" стор. 6
- Онлайн-зустріч щодо організації зимового моніторингу хижих ссавців стор. 7
- Четверта науково-практична конференція "Євроінтеграція екологічної політики України" стор. 7

Еколого-освітня робота

- Екологічний календар стор. 8
- Пластунам про свідомий туризм стор. 12
- Екологічні звички стор. 14

Навчання

- Впровадження системи SMART стор. 15
- Фото- і відеозйомка природних комплексів заповідника стор. 15

Будні служби державної охорони

- Посадка лісу стор. 16
- Встановлення попереджувальних аншлаків стор. 16

Свята місяця

стор. 17

Дослідження мікобіоти урочища "Джурджі"

Протягом 11-13 жовтня на території заповідника було проведено дослідження мікобіоти урочища Джурджі.

Експедиція відбулась за участі провідного наукового співробітника інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України, доктора біологічних наук Придюка Миколи Павловича (Микола Придюк). Сферою наукових інтересів Миколи Павловича є агарикоїдні гриби України. Інвентаризувати мікобіоту заповідника допомагав старший науковий співробітник природного заповідника «Горгани» Богославець Остап Миколайович, а експедиційний супровід здійснював інспектор з охорони ПЗФ I категорії Василь Васильович Яремчук.

Дослідження грибів роду *Xylaria*

Різноманіття грибів роду *Xylaria* вивчала аспірантка Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України Аліса Атаманчук. Темою дисертаційного дослідження молоді науковиці є біологічні властивості цих грибів у культурі.

Гриби роду *Xylaria* - одні з найбільш впізнаваних розкладачів мертвої деревини в Європі. Через характерну форму стром (стерильних утворень, що несуть мікроскопічні плодові тіла) їх часто називають «пальцями мерця».

ПРОГРАМА

XVIII Всеукраїнських наукових Таліївських читань

20 жовтня 2022 року

Rosa talijevii Dubovik

Всеукраїнські наукові Таліївські читання

На базі Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна 20 жовтня 2022 року відбулися XVIII Всеукраїнські наукові Таліївські читання, де була представлена доповідь, що висвітлювала результати оцінки екологічних режимів ботанічної постійної пробної площі № 1 природного заповідника «Горгани».

Семінар "Правові аспекти діяльності об'єктів природно-заповідного фонду України на прикладі природного заповідника "Горгани"

Співпраця природного заповідника «Горгани» із закладами освіти – важливий напрямок діяльності установи.

Нещодавно в адмінкорпусі заповідника відбувся семінар «Правові аспекти діяльності об'єктів природно-заповідного фонду України на прикладі природного заповідника «Горгани» із студентами групи П-31 спеціальності «Правознавство» Відокремленого структурного підрозділу «Надвірнянський фаховий коледж Національного транспортного університету».

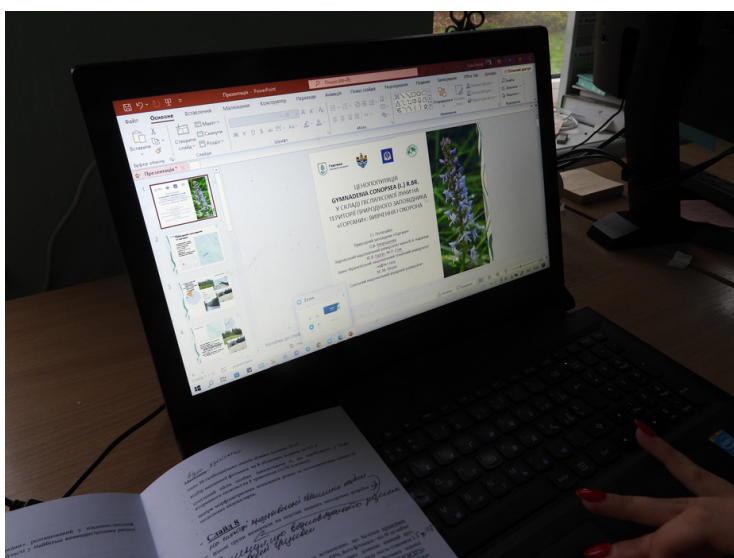

Онлайн-зустріч щодо організації зимового моніторингу хижих ссавців

Працівники природного заповідника «Горгани» взяли участь в онлайн-зустрічі щодо організації зимового моніторингу хижих ссавців з використанням фотопасток за методикою Франкфуртського зоологічного товариства.

Тематика зустрічі: мета й завдання зимового моніторингу великих хижих ссавців; загальні підсумки попереднього зимового моніторингу WLCM-22; основні методичні вимоги та рекомендації; логістика проведення: часові періоди, тренінг персоналу, комунікація.

Четверта Всеукраїнська науково-практична конференція "Євроінтеграція екологічної політики України"

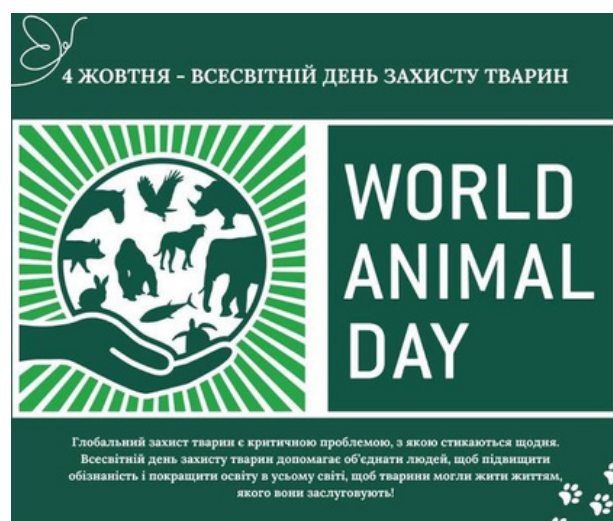
Працівники заповідника взяли участь (із доповіддю) у Четвертій Всеукраїнській науково-практичній конференції «Євроінтеграція екологічної політики України» 25-26 жовтня 2022 року на базі Одеського державного екологічного університету, кафедри екологічного права і контролю.

ЕКОЛОГІЧНИЙ КАЛЕНДАР

Всесвітній день захисту тварин

Мета – підвищити статус тварин для покращення стандартів добробуту у всьому світі, об'єднання людей у рух за захист тварин, щоб зробити світ, у якому ми живемо, кращим і безпечнішим для тварин.

У жовтні відзначають **Всесвітні дні середовища проживання (World Habitat Day)** – у перший понеділок жовтня, і **Всесвітній день охорони оселищ** – 6 жовтня.

Перший – оголошений ООН, щоб задуматися про стан середовищ існування людей та про основне право кожного на належний притулок. Цей День також має на меті нагадати світу, що всі ми маємо владу та відповідальність за формування майбутнього наших поселень.

Другий – було визначено Бернською Конвенцією, яка є міжнародною угодою про охорону дикої фауни і флори та збереження їхніх природних оселищ.

Екологічна година «Тварини потребують охорони»

Провідна фахівчиня сектору еколого-освітньої роботи природного заповідника «Горгани» Галина Шадловська провела сьогодні екологічну годину «Тварини потребують охорони» із читачами Надвірнянської міської бібліотеки для дітей та юнацтва імені Ірини Яцури.

Підготувати цікаву зустріч допоміг журнал «Дика п'ятірка: Вовк, Ведмідь, Рись, Шакал та Дика природа у Європі», надрукований за участі Європейського товариства дикої природи для безкоштовного розповсюдження серед юних громадян держав Європи.

Під час екологічної години юні читачі бібліотеки дізналися:

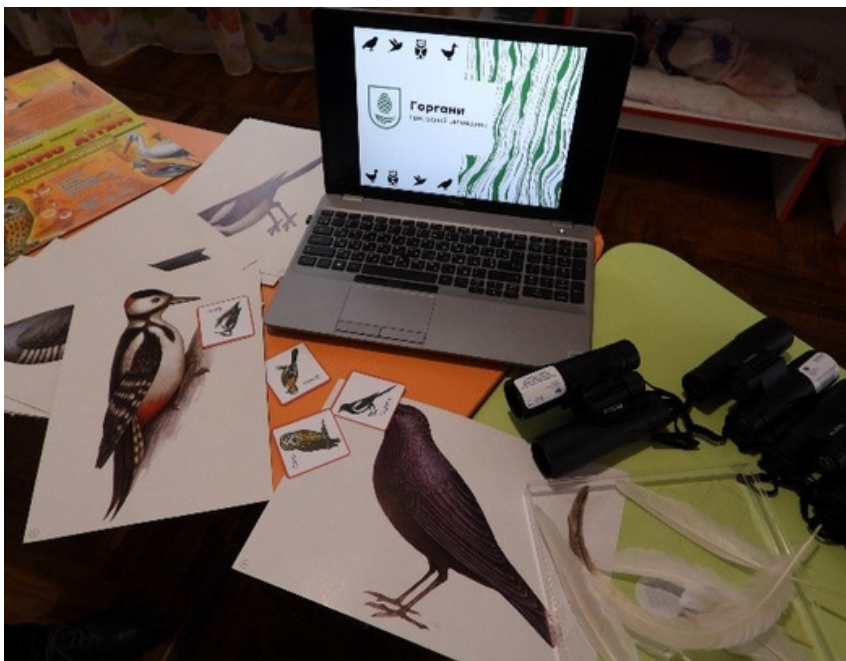
- цікаві факти про життя великих звірів природного заповідника «Горгани» і особливо рисі євразійської, ведмедя бурого, вовка,
- чисельність цих та інших тварин в межах заповідника,
- способи обліку тварин.

Всесвітній день мігруючих птахів

Напередодні Всесвітнього дня мігруючих птахів, який відзначають 8 жовтня, працівники природного заповідника «Горгани» провели екологічну годину «Перелітні і зимуючі птахи України» для дітей старшої групи закладу дошкільної освіти «Квітка Карпат».

Заняття відбулося у формі «гри-розповіді» під час якої діти мали можливість почути про природний заповідник «Горгани», переглянути невеличку презентацію і відео про перелітних та зимуючих птахів нашого краю. Дошкільнята відчули себе у ролі орнітологів – користуючись біноклями спостерігали і визначали види птахів за допомогою малюнків і на території садочка.

Висока екологічна культура - через ефективну екологічну освіту!

26 січня – Всесвітній день екологічної освіти, коли події спрямовують на підвищення екологічної свідомості людей планети Земля;

- 12 травня – День екологічної освіти, коли подіями звертають увагу на інформованість громадян про стан справ у сфері екологічної безпеки, дотримання місцевими суб'єктами чинного природоохоронного законодавства;
- 14 жовтня – День екологічної освіти, World Environmental Education Day, коли подіями наголошують на необхідності мати якісну екологічну освіту.

Міжнародний день Чорного моря почали відзначати з 1996 року, коли 31 жовтня уряди причорноморських країн – України, Грузії, Туреччини, Болгарії, Румунії та рф – підписали «Стратегічний план дій із відновлення та захисту Чорного моря».

Цим подіям передувала реалізація проекту ЄС-ПРООН «Посилення екологічного моніторингу Чорного моря». За даними дослідження було встановлено жахливий стан та забрудненість води сміттям, переважно пластиковими відходами. У морській воді знайшли велику кількість речовин, що несуть шкоду екосистемі (124 хімічні сполуки).

Пластунам про свідомий туризм

Наші Карпати прекрасні! Вони так і манять туристів з усіх куточків України та навіть з-за кордону. Проте, більшість туристів своїм відпочинком, на жаль, шкодять природі: купи сміття на стоянках, купання у високогірних озерах, джипінг – це все приклади несвідомого туризму та необізнаності громадян.

Територія заповідника «Горгани» є закритою для туризму, але нас турбує туристична культура, тому працюємо над поширенням знань серед активних туристів, адже працівників ПЗФ об'єднує спільна мета – збереження нашої природи.

Наші працівники приєдналися до дводенної мандрівки пластунів станиці Надвірна «Мандруй», де розповідали учасникам про свідомий туризм.

Як подорожувати горами та не шкодити при цьому навколишньому середовищу?

Розглянемо правила свідомого туризму!

Територія заповідника «Горгани» є закритою для туризму, але нас турбує туристична культура, тому працюємо над поширенням знань серед активних туристів, адже працівників ПЗФ об'єднує спільна мета – збереження нашої природи.

ПРАВИЛО 1
Не залишайте на стоянках за собою сміття!

Банально, але все ще актуально. Забирайте сміття із собою та викидайте у призначені для цього місця. Пам'ятайте, що не всі населені пункти мають договори на вивіз сміття на полігони, тому чужою викинуте сміття до бака може опинитися на берегах річок. Найкращий варіант – посортувати та здати вторсировину у призначені для цього місця. Органіку можна залишати, тільки якщо ви її закопаште.

На територіях природних заповідників туризм заборонений! Прокладайте свій шлях обминаючи їхню територію.

ПРАВИЛО 2
Грамотно складайте маршрут!

ПРАВИЛО 3

Не порушуйте правил поведінки території, на якій знаходитесь

Навіть якщо територія не належить до ПЗФ, це не означає що можна робити все, що заманеться. Не шуміть, не турбуйте тварин, не руйнуйте їхніх домівок, не пошкоджуйте дерева та скелі.

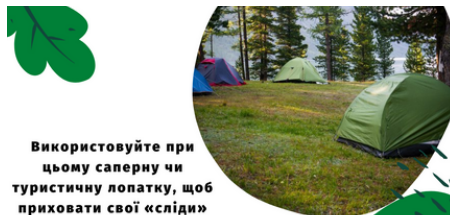
ПРАВИЛО 4
Розпалюйте вогнище у відведених для цього місцях

Найкраще - скористайтесь туристичними газовими пальниками, а вогнище використовуйте тільки у критичних ситуаціях – наприклад, коли потрібно висушити одяг. У високогір'ї відсутній лісовий поєс, тому можете зіткнутися з проблемою відсутності дрів. У такому разі не потрібно рубати сирі дрівця для вогнища, але і так погано горітиме через розріджене повітря.

ПРАВИЛО 5
Не купайтеся в високогірних озерах.

Особливо використовуючи шампунь та мило - це шкодить унікальній екосистемі цих оселець.

Використовуйте при цьому саперну чи туристичну лопатку, щоб приховати свої «сліди» перебування та не створювати неприємних ситуацій для інших туристів.

ПРАВИЛО 6

Похідний туалет облаштовуйте якомога далі від джерел, стежок та місць стоянок.

ПРАВИЛО 7

Не виступайте спонсорами знищення Карпат та не користуйтеся послугами розваг, що шкодять природі.

Наприклад, підйом на вершини гір джипами, квадроциклами чи мотоциклами.

Правила

ПРАВИЛО 8

І на останок. Бачите порушника – зробіть ввічливе зауваження і поясніть чому не варто так робити.

Бо разом – ми сила і захистимо нашу неповторну природу. Бережіть себе, рідних та природу!

свідомого туризму!

Формуємо екологічні звички

Цього разу звертаємо увагу на необхідність свідомих постійних зусиль для формування нової звички, щоб вона природно увійшла у життя особистості. А сьогодні представляємо спосіб пошиття екологічних торбинок із вторинної сировини.

Пропонуємо переглянути коротеньке відео про пошиття екаторбинок із вказаної вторинної сировини.

(<https://www.facebook.com/100024930902425/videos/797581078144976/>)

Навчання по впровадженню системи SMART

У жовтні працівники науково-дослідного відділу природного заповідника «Горгани» взяли участь у навчаннях операторів із впровадження SMART системи.

Тематика навчання: впровадження системи збору та аналізу інформації SMART; загальний огляд інтерфейсу програми SMART, налаштування програми під особливості та потреби природного заповідника «Горгани».

Навчання із фото- та відеозйомки природних комплексів заповідника

У рамках українсько-німецького проекту «Підтримка природоохоронних територій в Україні» впродовж 19-20 жовтня для працівників заповідника відбулося навчання із фото- та відеозйомки природних комплексів заповідника. Експедиційний виїзд супроводжували працівники Горганського ПНДВ: майстер з охорони природи В. Яремчук, інспектор з охорони ПЗФ I категорії В. Яремчук.

Завершилося навчання монтуванням відео про природу заповідника та роботу працівників під час експедиційного виїзду.

Запрошуємо приєднатися до перегляду відео.

Будні служби державної охорони

Посадка лісу

В рамках програми Президента України «Зелена країна» працівники Горганського ПНДВ спільно з працівниками Максимецького лісництва ДП «Надвірнянське лісове господарство» провели посадку лісу в урочищі «Добромирецький» кв. 50 на площі 0,7 га.

Встановлення попереджувальних аншлагів

З ціллю недопущення порушення вимог природоохоронного режиму в Горганському та Черниківському ПНДВ встановлено попереджувальні та протипожежні аншлагі.

СВЯТА МІСЯЦЯ

14 жовтня – День захисників та захисниць України, День Українського козацтва, День створення УПА (цьогоріч 80 річниця), Покров Пресвятої Богородиці. Незважаючи на всі важкі і переломні моменти в історії нашої нації ми продовжуємо боротьбу за мову, територію, свободу та соборність України. Дякуємо всім захисникам і захисницям які відважно захищають Україну ціною власного життя. Миру та найскорішої перемоги!

14 жовтня

Покров Пресвятої Богородиці!

День захисників і захисниць України!

День Українського козацтва!

День створення УПА!

До криївки полковника Грома

У День захисників та захисниць України, вшановуючи пам'ять героїчних воїнів УПА, працівники природного заповідника «Горгани» здійснили сходження до криївки Полковника Грома.

Сходження відбулося по маркованому маршруту, який спеціально був описаний і прокладений з ініціативи директора заповідника «Горгани» Ярослава Петрашука у партнерстві з ГО «Надвірнянський туристично-інформаційний центр» (керівник – Володимир Гринішак), щоб оминати заповідну територію.

День відповідальності людини 2022

День відповідальності людини

Верховна Рада України Постановою № 1705-IX від 16 липня 2021 року установила відзначати щороку 19 жовтня як День відповідальності людини.

Мета відзначення цього Дня – поширення цінностей відповідальності для якісного перетворення українського суспільства, а також вшанування пам'яті видатного українця Богдана Гаврилишина, автора «Декларації відповідальності людини».

ЖОВТЕНЬ

2022

**78405, вул. Комарова, 7д
м. Надвірна, Івано-Франківська обл.
e-mail: gorgany1996@ukr.net
<https://gorgany-zapovidnyk.in.ua/>**

**Текст і фото: працівники науково-дослідного
відділу, сектору еколого-освітньої роботи,
служби державної охорони
Дизайн та верстка: Ірина Пітух**

